

הרב אהרן נויבירט בני ברק

הערות בעניני סוכה

נואלתי, במקום נשאלתי, ובאמת פירושו של הרשב"ם מופיע גם בחזקוני. ובפירוש של ה'בכור שור' שהוא גם מבעלי התוספות ג"כ כתב, "אפילו האזרחים המיושבים בישראל שיש להם בתים ופלטין גדולים ישבו בסוכות".

ובביאור הדברים אפ"ל עפ"י ה'כלי יקר' שכתב שבזמן אסיפת התבואה מן השדה כל אחד רוצה לילך מן השדה לתוך ביתו לישב בו ישיבה של קבע, וחששה התורה אולי ע"י ישיבת קבע ירום לבכו כי מצאה ידו כביר, וישמן ויבעט, על כן נאמר כל האזרח, הרוצה להיות כתושב בעולם הזה ולא כגר, אליו צוה ה' לצאת מדירת קבע לדירת עראי כדי שיכיר בפחיתות ערכו שאינו בעה"ז כי אם גר ולא תושב כמדייר בי דיירי ועל ידי זה לא יבטח בצל קורתו כי אם בצל ש-די יתלונן.

ראיתי בקובץ 'מוריה' האחרון תשרי תשע"א, אגרת מהגאון רבי יוסף הכהן שוורץ זצלה"ה וכדרכן של גדולי הדורות יש בשולי המכתב שתי הערות הקשורות לחג הסוכות.

א. השאלה מדוע כתב רש"י במסכת סוכה דף לה ע"ב שהאומר שתרומה יש פדיון הוא רשע, ולא טועה ושוגג, שמעתי לפני כעשרים שנה מהגאון הנדיר מו"ר הגרא"י צוקער שליט"א שהכוונה להספר המצות שחיבר ענן הקראי ימ"ש והוא אכן ראוי לתואר רשע.

ב. על השאלה מדוע הרשב"ם בפירושו לחומש ויקרא [כג, מב] בפסוק 'כל האזרח בישראל ישבו בסוכות', כתב אפילו אלו שיש להם בתים, [המעתיק שגה בכתבו

הרב דוד מקלב ירושלים

דוד' וטועים הם, דיש לומר 'ושירי דוד הנשמעים', ובאמת צ"ב מהו הקשר של דוד להכא, אלא דכיון שהזכיר את בנין ביהמ"ק וכמ"ש 'מזבח חדש בציון תכין', הזכיר דוד שמסר נפשו עליו. כן כתב בספר תניא רבנא [זולקווא תק"ס], המיוחס כנראה לרבינו יחיאל אחי רבינו יעקב בעל הטורים בקבלה איש מפי איש, [וכן נזכר בחיבור זה כמה פעמים ואני הסופר יחיאל] עיי"ש.

והנה בספר 'רביד יוסף' לרבי אהרן יוסף טעמפלער אשר יצא לאור בעיר פיעטרקוב בשנת תרצ"ב ביאר, דכיון דאיירי על האדם שהביא קרבן על חטאו שמתודה עוון

ובשירי דוד עבדך הנשמעים בעירך האמורים לפני מזבחך

ראיתי במוריה [תשרי עמ' קנן] מה שכתב הגאון הרב חיים יצחק הכהן קפלן ר"מ בישיבת פחד יצחק בירושת"ו. הנה מצאתי לנכון להוסיף מקצת דברים לדבריו הנפלאים, הנה לשון "נשמעים", הוא גם לשון עבר וגם לשון עתיד אך איננו לשון הווה, ומסתדר טובא עם דברי הרב קפלן שליט"א שמכוון בזה גם לעבודת הלוויים. כך כתב בהיכל רש"י חקל שלישי לרבי יצחק אבינרי.

עוד מצינו שיש שאומרים לשון 'ובשירי

מוריה, שנה שלושים ואחת, גליון א—ג (שסא—שסג), שבט תשע"א